

בבית המשפט העליון

בש"א 6682/20 - ג'

לפני: כבוד הרשם רון גולדשטיין

המבקשים:

1. ריקרדו שטיינבאום
2. מגלי שטיינבאום
3. daniel pius o`connell
4. margaret mann libersat
5. paul simcoe
6. kiku simcoe
7. ne`il simcoe
8. ריקרדו שטיינבאום
9. אמנואל שטיינבאום
10. מגלי שטיינבאום
11. daniel pius o`connell
12. tarla rajendra nanavati
13. shanthi natavati o`connell
14. suzanne buckley
15. georges fontaine
16. colin david wilcox
17. diana Laura donaldson
18. margaret mann libersat
19. achille fontaine
20. leonic livingston
21. julia bloch
22. jaya harper
23. alice pitoeff

נגד

המשיבים:

1. יהונתן אופק
2. הקרן החדשה לקלונוע וטלויזיה
3. ס.ח. ערוץ 8 בע"מ

בקשת המבקשים לעיון מחדש בהחלטה מיום
5.10.2020

החלטה

1. לפניי בקשה לעיון מחדש בהחלטתי מיום 5.10.2020 שבמסגרתה דחיתי את בקשת המבקשים להארכת מועד להגשת ערעור על החלטת בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כבוד השופט ט' חבקין) מיום 10.9.2020 שלא לפסול עצמו מלדון בהליכים המתנהלים בין הצדדים (להלן: החלטת הפסלות).

2. ביום 22.9.2020 הגישו המבקשים בקשה להארכת מועד להגשת ערעור על החלטת הפסלות, אשר ניתנה כאמור ביום 10.9.2020 (להלן: הבקשה להארכת מועד). בבקשת הארכה עתרו המבקשים לאפשר להם להגיש את ערעור הפסלות "באיחור של יום אחד בלבד" (ויצוין כי בהתאם לתקנה 471ג(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: תקנות סדר הדין) ניתן להגיש ערעור פסלות בתוך עשרה ימים מהיום שבו הודעה לבעל הדין ההחלטה). בהקשר זה ציין בא-כוח המבקשים כי החלטת הפסלות "ניתנה ביום 10.9.2020, קרי, יום חמישי, בשעות הערב, ונצפתה ע"י הח"מ רק בשעה 18:30. משכך, מבקשים המערערים שלא להתחשב ביום זה למניין הימים". עוד צוין בבקשת הארכה כי המבקשים הינם ברובם המכריע תושבי חוץ המתגוררים במדינות שונות ואינם דוברי עברית, "כך שההתנהלות מולם נמשכת זמן רב מהרגיל, ובוודאי בימים אלה". כמו כן נטען כי "ראש השנה חל בתוך מנין הימים, וימי העבודה הלכו והתקצרו". מטעמים אלה התבקש בית המשפט "לפנים משורת הדין, לקבל את הערעור על אף האיחור כאמור, ובתוך כך את התנצלות הח"מ על האיחור".

3. בהחלטתי מיום 23.9.2020 אפשרתי למשיבים להשיב לבקשה ובתשובותיהם הביעו המשיבים כולם התנגדות למתן הארכה. ביום 5.10.2020 ניתנה החלטתי מושא הבקשה לעיון חוזר, בה קבעתי כי טענות המבקשים אינן מגבשות "טעם מיוחד" המצדיק את הארכת המועד המבוקשת (במשמעות תקנה 528 לתקנות סדר הדין) ובהקשר זה ציינתי כי:

"איני סבור כי הטענות שהועלו בבקשה שלפניי מגבשות טעם מיוחד. הטענה כי אין מקום להתחשב ביום מתן ההחלטה אך בשל כך שזו נצפתה בשעות הערב דינה להידחות, והוא הדין לעניין ימי ראש השנה, שאחרת היו נפרצים המועדים שנקבעו בדין ומאבדים מכוחם. כמו כן, אפילו נפלו קשיים שונים מבחינת בא-כוח המבקשים בהגשת ההליך במועד, מצופה היה להגיש את הבקשה להארכת מועד בתוך פרק הזמן להגשת ההליך. בבקשה

שלפניי לא ניתן כל הסבר מניח את הדעת מדוע לא נעשה כן. יוער כי הטענות באשר לקשיי התקשורת בין בא-כוח המבקשים לבין לקוחותיו השוהים בחו"ל הועלו בעלמא ובלקוניות ולא נתמכו בתשתית עובדתית" (שם, פסקה 3).

עוד עמדתי בהחלטתי על כך שבערעורי פסלות ננקטת ככלל גישה זהירה ומצמצמת בבחינת בקשות למתן ארכה להגשת ערעור פסלות (ראו בש"א 9014/16 יצחק נ' ביטן (18.12.2016)). מטעמים אלה נדחתה, כאמור, הבקשה להארכת מועד בגדר החלטתי מיום 5.10.2020 (להלן: ההחלטה).

4. המבקשים אינם משלימים עם החלטתי זו ועל כן הגישו ביום 6.10.2020 בקשה לעיון מחדש בה. בבקשה לעיון מחדש טוענים המבקשים כי החלטת הפסלות ניתנה ביום 10.9.2020 "בסביבות השעה 18:30 (השעה בה נתקבלה הודעה במערכת נט המשפט אצל ב"כ המבקשים, ומיד צפו בהחלטה)". לטענתם, בהתאם לתקנה 497ג(ו) לתקנות סדר הדין, כתב בי-דין שנשלח לאחר השעה 17:00 יראו אותו כאילו נשלח ביום החול שלאחריו. בשים לב לכך סבורים המבקשים כי מאחר שצפו כאמור בהחלטה בשעה 18:30, דהיינו לאחר השעה 17:00, ומאחר שהחלטת הפסלות ניתנה אף היא בשעות הערב, הרי שמניין הימים להגשת הערעור לא החל ביום מתן ההחלטה אלא ביום החול שלאחר מכן. לכן הם מוסיפים וטוענים כי "לא איחרו כלל ועיקר, והערעור הוגש במועד", ומטעם זה עותרים הם לעיון מחדש בהחלטה שבמסגרתה נדחתה בקשתם להארכת מועד.

5. לאחר שעיינתי בטיעוני המבקשים בבקשתם לעיון מחדש לא מצאתי כי יש בכך כדי לשנות מהחלטתי מיום 5.10.2020.

זאת בשל הטעמים המצטברים הבאים.

6. ראשית, הבקשה להארכת מועד נבחנה, כמקובל, על יסוד התשתית העובדתית והמשפטית שהניחו המבקשים עצמם, אשר לפיה – לשיטתם שלהם – נפל איחור בהגשת ההליך, ומכאן הארכה שנתבקשה על ידם. לא למותר להזכיר כי בבקשה להארכת מועד ציינו המבקשים כי הם "מבקשים מבית המשפט העליון הנכבד, כי יתיר להם את הגשת הערעור בעניין שבנדון באיחור של יום אחד בלבד", ובהמשך הוסיפו וביקשו לקבל את הערעור לרישום "על אף האיחור כאמור, ובתוך כך את התנצלות הח"מ על האיחור" [ההדגשות שלי – ר' ג']. הבקשה להארכת מועד נבחנה כאמור על יסוד טענתם זו של

המבקשים ובשים לב לאמות המידה הנוגעות לבחינת קיומו של "טעם מיוחד" להארכת מועד לנקיטת הליך, כפי הקבוע בתקנה 528 לתקנות סדר הדין. רק לאחר שניתנה ההחלטה הדוחה את בקשתם להארכת מועד שינוי המבקשים את גרסתם ועתה נטען על ידם כי הערעור כלל לא הוגש באיחור. המבקשים לא נתנו לשינוי גרסה זו כל הסבר מבורר ומיותר לצייין כי בקשה לעיון מחדש אינה במה ל"מקצה שיפורים" (להרחבה בכל הנוגע לאמות-המידה הרלוונטיות לבחינת בקשה לעיון מחדש, ראו: רע"א 1056/10 קווי אשראי לישראל שירותים פיננסיים משלימים בע"מ נ' אליעד, פסקה 3 (2.8.2010), והאסמכתאות הנזכרות שם). חשוב להדגיש עוד כי בבקשה המקורית להארכת המועד לא הפנו המבקשים להוראת תקנה 497ג(ו) לתקנות סדר הדין. איני סבור אפוא כי נפל פגם בהחלטה בהינתן שזו ניתנה על יסוד טענות המבקשים עצמם, בגדר בקשתם המקורית להארכת מועד, כי נפל איחור בהגשת ההליך.

7. שנית, יש ליתן משקל לכך שהבקשה להארכת מועד כמו גם הבקשה לעיון מחדש לא נתמכו בתשתית עובדתית כלשהי בנוגע למועד מתן החלטתו של בית משפט השלום והמצאת ההחלטה או באשר למועד הצפייה בהחלטה זו. שתי הבקשות לא נתמכו בתצהיר, בתדפיסי דואר אלקטרוני רלוונטיים, בתדפיסים ממערכת "נט המשפט", או בכל תשתית עובדתית רלוונטית אחרת.

8. שלישי, ולגופם של דברים - איני סבור כי יש בהפניה לתקנה 497ג(ו) לתקנות סדר הדין כדי לסייע למבקשים. תקנה זו קובעת כי:

"497ג(ו). כתב בי-דין שנשלח לפי תקנה זאת אחרי השעה 17:00 בימים א' עד ה' בשבוע או ביום ו' או ביום מנוחה כמשמעותו בסעיף 18א לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, או שנקבע בחיקוק, יראו אותו כאילו נשלח ביום החול שלאחריו".

תקנה זו הינה חלק מתקנה 497ג לתקנות סדר הדין שעניינה "המצאת כתב בי-דין אלקטרוני". יצוין, כי בהתאם לתקנה 1 לתקנות סדר הדין, מוגדר "כתב בי-דין" כ-"כל מסמך שניתן למסרו או להמציאו על פי תקנות אלה, לרבות החלטה, פסיקתה, הודעה, דרישה והזמנת בעל דין או עד" [ההדגשה שלי - ר' ג'], ומכאן שגם החלטה שיפוטית נכנסת במסגרת ההגדרה של "כתב בי-דין".

תקנה 497ג לתקנות סדר הדין מאפשרת לבית המשפט להמציא לבעלי דין החלטות שיפוטיות בדואר אלקטרוני (ראו תקנה 497ג(א) לתקנות סדר הדין). כמו כן

מאפשרת תקנה 497ג לתקנות סדר הדין לבית המשפט להמציא לבעלי הדין החלטות שיפוטיות בדרך של "הודעה באתר" (תקנה 497ג(1) לתקנות סדר הדין). משמעותו של המונח "הודעה באתר" היא כי ההודעה בדבר מתן פסק הדין, בצירוף קישור לפסק הדין עצמו, נשלחה לתיבת הדואר האלקטרוני של עורך הדין המייצג. משלוח "הודעה באתר" מהווה המצאה כדין (ראו, בש"א 8839/18 כהן נ' המאגר הישראלי לביטוחי רכב ("הפול"), פסקאות 8-9 (19.12.2018)). הנה כי כן תקנה 497ג לתקנות סדר הדין מעגנת שתי דרכי המצאה – המצאה בדואר אלקטרוני והמצאה בדרך של "הודעה באתר", והכל בהתאם לתנאים הקבועים בתקנה לרבות לעניין דרך ההמצאה, האפשרות לסתור טענה בדבר המצאה, התנאים הנוגעים לכתובת דואר האלקטרוני שאליה ניתן לבצע המצאה ועוד.

9. בהתייחס לשתי דרכי המצאה אלה – ולהן בלבד – הוסיף מחוקק המשנה וקבע בתקנה 497ג(ו) לתקנות סדר הדין כי כתבי בי-דין, לרבות החלטה, שנשלחו ביום חול לאחר השעה 17:00, יראו את ההמצאה כאילו בוצעה ביום החול שלמחרת. תקנה זו הותקנה בשנת 2013 במסגרת תקנות סדר הדין האזרחי (תיקון), התשע"ג-2013, ק"ת 7231 (התשע"ג) (להלן: תיקון 2013). קודם לתיקון 2013 קבעה תקנה 497ג(ו) לתקנות סדר הדין כי כתב בי-דין אלקטרוני שנשלח בימים א' עד ה' בשבוע, לאחר שעות פעילות בית המשפט ועד לשעת חצות, נחשב ככתב בי-דין שהומצא לבית המשפט ביום בו נשלח. בדברי ההסבר לתיקון 2013 הובהר כי מצב דברים זה מעורר קושי שכן "בעלי הדין והשופט, מטבע הדברים, נדרשים לכתב בי הדין רק ביום למחרת. בנסיבות אלה, עשוי אף לעיתים להיווצר מצב שבו בעלי הדין והשופט הדין בתיק רואים לראשונה את כתבי בי-דין ביום הדיון, בעוד שזה הומצא כדין בשעות הלילה המאוחרות של יום קודם לכן" (ניתן לעיין בדברי ההסבר באתר משרד המשפטים הזמין בקישור הבא: <https://www.justice.gov.il/Units/YeutzVehakika/NosimMishpatim/Pages/TakanotAzrahi.a> (spx)).

10. עם זאת חשוב לציין כי כל האמור מתייחס למועד ההמצאה של כתבי בי-דין אלקטרוניים. ברם, כידוע, לא תמיד יש למנות את המועד להגשת ההליך הערעורי ממועד ההמצאה. בהקשר זה חשוב להדגיש כי המועד להגשת ההליך הערעורי אכן נמנה, ככלל, מעת המצאת ההחלטה השיפוטית לידי בעלי הדין (ראו: תקנה 402 לתקנות סדר הדין). לצד האמור בפסיקה נקבע כי במקרים יוצאי דופן שבהם חובת תום הלב הדיונית מצדיקה זאת, יש למנות את הימים להגשת ההליך הערעורי על החלטה למן מועד הידיעה עליה, ולא למן מועד ההמצאה כדין, ואף שכלל רשמי בית משפט זה נטו בעבר שלא להחיל את כלל הידיעה במקרים שבהם בעל דין צפה באופן יזום בהחלטה במערכת "נט המשפט" הרי שבשורה של מקרים נקבע כי יש להעדיף את מועד הידיעה על פני מועד ההמצאה

(ראו לאחרונה הסקירה המקיפה שהובאה בהחלטתה של כבוד הרשמת ש' עבדיאן בבש"א 6155/19 פלוני נ' פלוני, פסקאות 10-13 (16.6.2020) והאסמכתאות שם).

דומה כי כאשר בעל דין מסתמך על המועד הנקוב בו צפה בכתב בי-הדין שנשלח אליו, ולא על מועד המצאתו הפורמלית לפי תקנה 497ג לתקנות סדר הדין, הרי שאין מקום להחיל את תקנה 497ג(ו) לתקנות סדר הדין. תכלית תקנה זו כעולה מדברי ההסבר היא למנוע בין היתר מצבים שבהם מניין הימים להגשת הליך ערעורי או לנקיטת פעולה דיונית אחרת, יחל ביום משלוח כתב בי-דין אלקטרוני, אף אם המשלוח בוצע לאחר שעות העבודה הרגילות (ולעתים אף בשעות הלילה). זאת, בהינתן ההנחה שבעל הדין לא הספיק לעיין בכתב בי-הדין ביום בו נשלח ובהתחשב בכך שמזכירות בית המשפט אף היא אינה יכולה ככלל לטפל בכתב בי-הדין שהוגש לאחר שעות העבודה (ראו והשוו, ע"א (מחוזי – תל אביב-יפו) 61802-12-17 נציגות ועד הבית לילך 1 קרית ביאליק נ' משולם לוינשטיין הנדסה וקבלנות בע"מ (25.1.2018)). על כן, כאשר כל הידוע הוא כי ההחלטה השיפוטית הומצאה על ידי בית המשפט ביום חול לאחר השעה 17:00, בין אם לדואר האלקטרוני של הנמען ובין אם בדרך של "הודעה באתר", הרי שככלל יש מקום להחיל את תקנה 497ג(ו) לתקנות סדר הדין ולראות את מועד המצאת ההחלטה השיפוטית ביום החול שלאחר מועד משלוח ההחלטה (וכך אכן נקבע במקרים שנדונו בפסיקה, ראו לדוגמה ע"ע (עבודה – ארצי) 53751-06-17 מיצקביץ נ' פסיפס ע.צ. אלון בע"מ, פסקה 4 (19.7.2018); בר"ע (עבודה – ארצי) 69419-11-17 חרזי נ' אמיר אריק – משרד עו"ד, פסקה 6 (7.2.2018)).

11. ברם, מקום בו ברור כי בעל הדין שאליו נשלחה ההחלטה השיפוטית עיין בה בפועל ביום בו נשלחה, וכאשר אותו בעל-דין מסתמך הוא עצמו על מועד הצפייה ולא על מועד ההמצאה, אין מקום לשיטתי להחיל את תקנה 497ג(ו) לתקנות סדר הדין, שהרי זו מסדירה אך את הסוגיה של מועד ההמצאה של כתבי בי-דין אלקטרוניים, ואינה נוגעת לכלל הידיעה או למועד בו צפה בעל דין מיוזמתו בהחלטה השיפוטית שניתנה בעניינו. במקרים אחרונים אלה לא מתקיים עוד החשש שלפיו בעל הדין לא עיין בכתב בי-הדין שנשלח אליו בשל השעה המאוחרת שבה בוצע המשלוח. בסיטואציות מעין אלה יש לפעול אפוא לפי הכלל הרגיל המעוגן בסעיף 3 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, שלפיו יראו "יום" כ-"תקופה מחצות הלילה עד חצות הלילה שלאחריו" (וראו גם סעיף 10 לחוק האמור).

מסקנה זו מתחזקת לנוכח ההוראות שנקבעו בתקנות סדר הדין לגבי המצאה בפקסימיליה ולגבי המצאה במסירה אישית. מקום בו מדובר בהמצאה בפקסימיליה

קובעת תקנה 497א(א) לתקנות סדר הדין כי כתב בי-דין שנשלח בפקסימיליה בימי חול, "לאחר השעה 13:30", יראו אותו כאילו נשלח ביום החול שלאחריו. הנה כי כן, בהמצאה בפקסימיליה נקבע טווח אחר של שעות (בהשוואה לכללים החלים בהמצאת כתבי בי-דין אלקטרוניים) שבמהלכן ייחשב המשלוח כאילו הומצא באותו יום. זאת, ככל הנראה משום שהעיון בכתבי בי-דין שנשלחו בדרך המצאה זו מחייב, במקרים רבים, גישה פיזית למכשיר הפקסימיליה (אף שכיום ניתן לקבל הודעות פקסימיליה גם בדרכים אחרות; יוער עוד כי תקנה 161(2)(ג)(1) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, משנה מן האמור וקובעת כי טווח השעות לגבי המצאה בפקסימיליה יהיה עד השעה 15:00). זאת ועוד, מקום בו מדובר במסירה אישית של כתבי בי-דין, לא נקבע בתקנות כל טווח של שעות במהלך היממה שבהן ניתן לבצע מסירה אישית על מנת שזו תיחשב כאילו בוצעה באותו יום שהרי ניתן להניח כי בעל דין שבוצעה לו המצאה במסירה אישית כאמור עיין בכתב בי-הדין במועד המסירה. לצד האמור ברור כמובן, כי מקום בו מדובר בהמצאה במסירה אישית שבוצעה בשעה מאוחרת ביממה הרי שניתן יהיה ליתן לנתון זה את המשקל הרלוונטי ככל שתוגש בקשה מתאימה בעניין.

הנה כי כן, גם הכללים החלים בנוגע להמצאה בפקסימיליה ולהמצאה במסירה אישית מלמדים כי את הוראת תקנה 497ג(ו) לתקנות סדר הדין – על טווח השעות הספציפי שנקבע בה – יש לקרוא כהוראה המתייחסת באופן פרטיקולרי למועד ההמצאה של כתבי בי-דין אלקטרוניים, ולא לדרכי המצאה אחרות וממילא אף לא לגבי מקרים בהם בעל-הדין אשר עותר להארכת מועד מסתמך, הוא עצמו, על מועד הידיעה ולא על מועד ההמצאה.

12. ומן הכלל אל הפרט: במקרה דנן הסתמכו המבקשים עצמם בבקשה להארכת מועד על המועד בו צפו בהחלטה מושא הבקשה. המבקשים לא התייחסו כלל למועד המצאת ההחלטה באחת משתי הדרכים המעוגנות בתקנה 497ג לתקנות סדר הדין – המצאה בדואר אלקטרוני או המצאה ב"הודעה באתר" – ואף לא צירפו כל אסמכתא או תצהיר בנוגע למועד ההמצאה (פרט לטענה הלקונית שלפיה החלטת בית המשפט ניתנה "בשעות הערב"). זאת ועוד, כזכור המבקשים עצמם ציינו כי הערעור הוגש באיחור, ומכאן שאף לשיטתם יש למנות את מניין הימים להגשת ההליך בהתאם למועד בו צפו מיוזמתם בהליך. בנסיבות אלה אין מקום להחיל בעניינם של המבקשים את תקנה 497ג(ו) לתקנות סדר הדין הדוחה כאמור את מועד ההמצאה ליום שלאחר משלוח ההחלטה (אם זו נשלחה לאחר השעה 17:00 ביום חול), שכן תקנה זו מתייחסת כאמור רק לאחת משתי דרכי ההמצאה המפורטות לעיל וממילא אף לא מתקיימת בענייננו תכלית התקנה

המיועדת למנוע מצב בו נשלחה לבעל-דין החלטה שיפוטית, ואולם בשל שעת משלוח ההחלטה יכול הוא היה להידרש אליה רק למחרת היום.

אין ספק, שבענייננו עיינו המבקשים בהחלטה עוד ביום בו ניתנה, כך לפי גרסתם שלהם. חשוב לציין בהקשר זה כי גם בבקשה לעיון מחדש לא הסבירו המבקשים מדוע לא הגישו את בקשת הארכה מבעוד מועד אלא רק באיחור (וזאת אף לשיטתם שלהם על פי הנטען בבקשה להארכת מועד).

13. מטעמים מצטברים אלה לא מצאתי כאמור הצדקה לעיין מחדש בהחלטה.

הבקשה לעיון מחדש נדחית אפוא.

משלא נתבקשה תשובה לא ייעשה צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"ג בתשרי התשפ"א (11.10.2020).

תוקנה היום, כ"ג בתשרי התשפ"א (11.10.2020).

רון גולדשטיין, שופט

ר ש ם